

KONINKLIJKE LUCHTMACHT

Onderwerp:

Voorschrift (Defensie)bepalingen Recreatieve Luchtvaart (VDRL)

Nummer: B2004.

DE BEVELHEBBER DER LUCHTSTRIJDKRACHTEN

BESLUIT:

Artikel 1 *Definities*

In dit voorschrift wordt verstaan onder:

- a. *Recreatieve luchtvaart*: Het niet commercieel bedrijven van luchtvaart met motorvliegtuigen van de CAT I, Klasse I, ultra lichte vliegtuigen, sleepvliegtuigen, motorzweefvliegtuigen, zweefvliegtuigen, modelvliegtuigen en modelhelikopters, waarbij de vluchten uitsluitend het karakter van een sportvlucht dragen;
- b. *Motorsportvliegen*: Het niet beroepsmatig uitvoeren van vluchten met éénmotorige vleugelvliegtuigen met een maximum toegelaten startmassa van 2000 kg, ultra lichte vliegtuigen daaronder begrepen, waarbij de vluchten uitsluitend het karakter van een sportvlucht dragen;
- c. *Les- en examenvluchten*: De vluchten onder verantwoordelijkheid van een bevoegd vlieginstructeur voor het verkrijgen danwel behouden van het bewijs van bevoegdheid privévlieger eerste- of tweede klasse. Deze vluchten zijn alleen toegestaan met op het betreffende luchtvaartterrein gestationeerde vliegtuigen door leden van de plaatselijke vliegclub;
- d. *Zweefvliegen*: Het uitvoeren van vluchten met zweefvliegtuigen, motorzweefvliegtuigen daaronder mede begrepen;
- e. *Sleepvliegen*: Het met een als sleepvliegtuig toegelaten en ingericht motorvliegtuig uitvoeren van les- en examenvluchten voor het verkrijgen danwel behouden van de bevoegdverklaring sleepvliegen, alsmede het slepen van zweefvliegtuigen;
- f. *Modelvliegen*: Het gecontroleerd vliegen met modelvliegtuigen met een massa van ten hoogste 20 kg;
- g. *Normale openstellingsuren*: De uren dat een militair luchtvaartterrein is opengesteld voor vliegbewegingen met militaire vliegtuigen, zijnde van maandag t/m vrijdag van 08.00 uur tot 16.45 uur lokale tijd, m.u.v. feestdagen en andere dagen waarop het militair luchtvaartterrein militair gesloten is;
- h. *Bijzondere openstellingsuren*: De uren waarop een militair luchtvaartterrein is opengesteld buiten de normale openstellingsuren voor vliegbewegingen van militaire of civiele vliegtuigen, niet zijnde de recreatieve luchtvaart.

- i. *De vergunning*: De door de betrokken Inspecteur der Domeinen afgegeven privaatrechtelijke vergunning waarin het medegebruik van één of meer militaire luchtvaartterreinen door betrokken vergunninghouder(s) is geregeld;
- j. *De plaatselijke vliegclub/zweefvliegclub/modelvliegclub*: De op of nabij het militaire luchtvaartterrein gevestigde club, verenigingen of Stichting waaraan de vergunning is verleend;
- k. *HPVE LVB*: Hoofd Produktverantwoordelijke eenheid luchtverkeersbeveiliging;
- l. *DGW&T*: Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen;
- m. *Hoofdvliegcoördinator*: De functionaris die door de verantwoordelijke Commandant is bevoegdverklaard namens hem leiding en toezicht uit te oefenen over de recreatieve luchtvaartbeoefening vanaf een militair luchtvaartterrein buiten de openstellingsuren;
- n. *Vliegcoördinator*: De functionaris die door de verantwoordelijke Commandant is bevoegdverklaard namens hem leiding en toezicht uit te oefenen op de recreatieve luchtvaartbeoefening op het militaire luchtvaartterrein buiten de openstellingsuren;
- o. *Zweefvliegleider*: De functionaris die door de verantwoordelijke Commandant is bevoegdverklaard namens hem leiding en toezicht uit te oefenen op de zweefvliegactiviteiten op het militaire luchtvaartterrein buiten de openstellingsuren;
- p. *Modelvliegleider*: De functionaris die door de verantwoordelijke Commandant is bevoegdverklaard namens hem leiding en toezicht uit te oefenen op de totale modelvliegactiviteiten op het militaire luchtvaartterrein buiten de openstellingsuren;
- q. *Zeilvliegleider*: De functionaris die door de verantwoordelijke Commandant is bevoegdverklaard namens hem leiding en toezicht uit te oefenen op de totale zeilvliegactiviteiten op het militaire luchtvaartterrein buiten de openstellingsuren.

Artikel 2 Leiding en toezicht

1. De Commandant van een militair luchtvaartterrein stelt regels voor de goede gang van zaken betreffende het gebruik van het terrein in het algemeen en in het bijzonder voor de beoefening van de recreatieve luchtvaart daarop. Namens de Commandant worden leiding en toezicht met betrekking tot de totale luchtvaartbeoefening uitgeoefend door aan hem ondergeschikte (militaire) functionarissen.
2. In de Algemene en bijzondere voorwaarden betreffende het medegebruik van militaire luchtvaartterreinen door derden, heeft de Minister van Defensie ten behoeve van de recreatieve luchtvaart de mogelijkheid geschapen dat de Commandant leiding en toezicht, als in het vorige punt bedoeld, overdraagt aan door de medegebruiker te leveren - niet in direct militair dienstverband staande - personen die daartoe geschikt blijken te zijn. Daarbij is uitgegaan van het principe van éénhoofdigheid van leiding. Dit houdt in dat binnen openstellingstijden de dienstdoende verkeersleider van de Afdeling Luchtverkeersbeveiliging de leiding en het toezicht uitoefent over de luchtvaartbeoefening vanaf een militair luchtvaartterrein. Buiten openstellingstijden wordt leiding en toezicht op de uitvoering van de recreatieve luchtvaart uitgeoefend door een Hoofdvliegcoördinator, een vliegcoördinator, een zweefvliegleider, een modelvliegleider, dan wel een zeilvliegleider.

Dit houdt in dat buiten de openstellingstijd uiteindelijk één functionaris verantwoordelijk is voor alle recreatieve luchtvaartbeoefening op het militaire luchtvaartterrein.

3. Alle functionarissen ten behoeve van de recreatieve luchtvaart zijn ondergeschikt aan de dienstdoende functionaris Luchtverkeersbeveiliging.

4. De vliegcoördinatoren zijn ondergeschikt aan de Hoofdvliegcoördinator, zweefvliegleiders ondergeschikt aan vliegcoördinatoren en modelvliegleider aan zweefvliegleiders.

Artikel 3 Hoofdvliegcoördinator

1. De Commandant van een luchtvaartterrein waarop recreatieve luchtvaart plaatsvindt, benoemt een Hoofdvliegcoördinator. De aanwezige vliegclubs dienen een kandidaat voor deze functie voor te dragen.

2. De Commandant zal zijn beslissing schriftelijk kenbaar maken.

3. De Hoofdvliegcoördinator dient te voldoen aan de volgende eisen:

- a. in staat zijn op verantwoorde wijze normen en voorschriften voor het gebruik van luchtvaartterreinen door burgerluchtvaartuigen praktisch toe te passen;
- b. ten behoeve van een veilig gebruik en goede orde op het voor de vliegactiviteiten bestemde terrein, objectief en zonder aanzien des persoons kunnen optreden;
- c. minimaal over de volgende luchtvaartkennis en luchtvaartervaring te beschikken, danwel in bezit geweest zijn van:
  - (i) een of meer van de volgende bewijzen van bevoegdheid te bezitten:
    - (1) klein militair brevet met ervaring in zweefvliegactiviteiten;
    - (2) groot militair brevet met ervaring in zweefvliegactiviteiten;
    - (3) bewijs van bevoegdheid privévlieger, met ervaring in zweefvliegactiviteiten;
    - (4) zweefvliegbewijs met bevoegdverklaring sleepvliegen of zweefvliegonderricht of motor-zweefvliegen, waarbij enige vliegervaring met gecombineerd motor- en zweefvliegen, indien dat op het betreffende militaire luchtvaartterrein wordt beoefend, gewenst is;
    - (5) gekwalificeerd danwel gewezen militair- of burgerluchtverkeersleider.
  - (ii) voldoende kennis dragen van het gestelde in de toepasselijke luchtvaartwet- en regelgeving;
  - (iii) voldoende kennis dragen van vliegtuigbrandbestrijding en EHBO.

4. Buiten de openstellingstijden heeft de Hoofdvliegcoördinator de algehele leiding over en oefent het algemeen toezicht uit op de beoefening van de recreatieve luchtvaart vanaf het militaire luchtvaartterrein. De Hoofdvliegcoördinator oefent zijn taak uit volgens de door of namens de Commandant verstrekte aanwijzingen. Bij de uitoefening van de taak kan de Hoofdvliegcoördinator zich laten bijstaan door één of meer vliegcoördinatoren.

5. Het gestelde in artikel 4 (de vliegcoördinator) is van overeenkomstige toepassing op de Hoofdvliegcoördinator.

Artikel 4 Vliegcoördinator

1. De (rechts)personen, die gerechtigd zijn de recreatieve luchtvaart te beoefenen vanaf een militair luchtvaartterrein dienen gezamenlijk de kandidaten voor de functie van vliegcoördinator door tussenkomst van de Hoofdvliegcoördinator schriftelijk bij de verantwoordelijke Commandant voor te dragen. De voordracht dient vergezeld te gaan van:

- a. de persoonsgegevens van de kandidaat;
- b. een korte beschrijving van de ervaring die de kandidaat heeft op het gebied van het leiding geven aan en het toezicht houden op de beoefening van de recreatieve luchtvaart;

2. Indien de Commandant op grond van de bij de voordracht verstrekte gegevens geen bezwaren heeft tegen de kandidaat, kan hij deze (doen) toetsen op zijn kennis van de op basis van dit voorschrift verstrekte nadere bepalingen (bijv. veldreglement).

3. De Commandant zal zijn beslissing schriftelijk kenbaar maken

4. De vliegcoördinator dient te voldoen aan de eisen genoemd in artikel 3, lid 3.

5. De vliegcoördinator is de functionaris die de Hoofdvliegcoördinator vervangt of deze assisteert. Hij geeft leiding aan en oefent toezicht uit op de beoefening van de recreatieve luchtvaart vanaf het militaire luchtvaartterrein namens de Hoofdvliegcoördinator. Hij oefent zijn taak in overeenstemming met de door de Hoofdvliegcoördinator verstrekte aanwijzingen. Voor kwesties aangaande het zweefvliegen c.q. het modelvliegen zal hij zich in principe in eerste instantie wenden tot de zweefvliegleider, de modelvliegleider cq de zeilvliegleider.

6. Voor het in ontvangst nemen van instructies alsmede voor het maken van afspraken omtrent het in gebruik te nemen terreingedeelte, circuits en procedures, meldt de vliegcoördinator zich op de dag zelf vóór het begin van de beoefening van de recreatieve luchtvaart bij de dienstdoende verkeersleider of een andere door de verantwoordelijke Commandant aangewezen functionaris.

7. Indien op eenzelfde dag meer vliegcoördinatoren achtereenvolgend dienst doen zullen deze elkaar de instructies doorgeven.

8. De vliegcoördinator ziet er op toe en draagt er zorg voor dat:

- a. de in gebruik zijnde start- en landingsbanen en overige in gebruik zijnde gedeeltes van het vliegterrein op de juiste wijze zijn ingericht;

- b. de voor de recreatieve luchtvaart vastgestelde weerlimieten in acht worden genomen;
  - c. alle bij de beoefening van de recreatieve luchtvaart betrokkenen op de hoogte zijn van de procedures, daarbij bijzondere aandacht schenkend aan de procedures voor het opereren in de circuits en de onderlinge separatieregels;
  - d. iedereen bekend is met de eventuele voor het militaire luchtvaartterrein geldende bijzondere eisen, zoals 'stop recreatief vliegen' en eisen betreffende de verandering in plaatselijke hoogtebeperkingen.
9. De vliegoperaties vanaf de verschillende banen worden door de vliegcoördinator gecoördineerd in voorkomend geval in nauw overleg met de zweefvliegleider. Hij dient voortdurend beschikbaar te zijn voor de Hoofdvliegcoördinator, de Commandant of een door deze aangewezen militaire functionaris, de zweefvliegleider en de modelvliegleider.
10. Indien de vliegcoördinator verneemt of constateert dat schade aan het terrein is ontstaan of dreigt te ontstaan, treft hij zodanige maatregelen dat verdere schade wordt voorkomen. Zonodig stopt hij de luchtvaartactiviteiten op het betreffende terreingedeelte.
11. Bij ongevallen die verband houden met de beoefening van de recreatieve luchtvaart, treedt de vliegcoördinator regelend op. Hij doet alles wat in zijn vermogen ligt om letsel en schade aan personen en zaken te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken. Indien het ongeval zich bij het zweefvliegen heeft voorgedaan, neemt hij zonodig de directe leiding van de zweefvliegleider over. Op het eerste daartoe gedane verzoek draagt hij de leiding over aan de door de Commandant aangewezen militaire functionaris of aan de Hoofdvliegcoördinator.
12. Ingeval van schade en ongevallen als onder de vorige twee punten bedoeld, alsmede schade en ongevallen verband houdend met de beoefening van het modelvliegen, zal de vliegcoördinator hiervan schriftelijk melding doen aan de Commandant van het militair luchtvaartterrein d.t.v. het HPVE LVB.
13. De vliegcoördinator noteert de van belang zijnde gegevens van de bij hem ingediende vliegplannen. Hij geeft vluchtgegevens door aan de daartoe geëigende instanties. Hij controleert of de werkelijke tijden overeenkomen met de in de vluchtplannen opgegeven verwachte tijden. Bij overschrijding van de verwachte landingstijd neemt hij de overtijdacties.
14. Na het einde van de beoefening van de recreatieve luchtvaart controleert de vliegcoördinator de voor het motorsportvliegen benutte terreingedeelte inclusief de toegangswegen tot dat terreingedeelte. Voorts controleert hij steekproefsgewijze het voor het zweefvliegen c.q. modelvliegen benutte terreingedeelte. Vervolgens meldt hij zich af bij de door de Commandant aangewezen militaire functionaris c.q. de Hoofdvliegcoördinator.

Artikel 5 *Zweefvliegleider*

1. De zweefvliegclubs, die gerechtigd zijn het zweefvliegen te beoefenen vanaf een militair luchtvaartterrein, dienen gezamenlijk de kandidaten voor de functie van zweefvliegleider schriftelijk en indien van toepassing d.t.v. de Hoofdvliegcoördinator bij de Commandant voor te dragen. Een voordracht dient vergezeld te gaan van:
- a. de persoonsgegevens van de kandidaat;

- b. een korte beschrijving van de ervaring die de kandidaat heeft als zweefvlieger in het algemeen en als zweefvlieginstruceur in het bijzonder;
  - c. een fotokopie van het door de V&W/IVW afgegeven bewijs van bevoegdheid als zweefvlieginstruceur.
2. Indien de verantwoordelijke Commandant op grond van de bij de voordracht verstrekte gegevens geen bezwaar heeft tegen de kandidaat, kan hij de kandidaat (doen) toetsen op zijn kennis van de op basis van dit voorschrift verstrekte nadere bepalingen (bijv. Veldreglement).
3. De Commandant zal zijn beslissing schriftelijk kenbaar maken.
4. De zweefvlieggleider geeft leiding aan en oefent toezicht uit op de beoefening van het zweefvliegen vanaf het militaire luchtvaartterrein. Hij oefent zijn taak uit volgens de door of namens de Commandant verstrekte aanwijzingen. Indien de zweefvlieggleider tevens optreedt als vliegcoördinator, handelt hij bovendien conform het gestelde in artikel 4.
5. Voor het in ontvangst nemen van instructies, alsmede voor het maken van afspraken omtrent het in gebruik te nemen terreingedeelte, circuits en procedures, meldt de zweefvlieggleider zich op de dag zelf voor het begin van het zweefvliegen bij:
- a. de dienstdoend verkeersleider indien het zweefvliegen begint en/of plaatsvindt binnen de bijzondere openstellingstijden;
  - b. de vliegcoördinator of de door de Commandant aangewezen functionaris, indien het zweefvliegen begint en/of plaatsvindt buiten de normale of bijzondere openstellingstijden.
6. Indien op eenzelfde dag meerdere zweefvlieggleiders achtereenvolgens dienst doen, zullen deze elkaar de instructies doorgeven.
7. Het gestelde in artikel 4, leden 8 tot en met 14 zijn van overeenkomstige toepassing voor de zweefvlieggleider.

Artikel 6 Modelvlieggleider

1. De modelvliegclubs, die gerechtigd zijn het modelvliegen te beoefenen vanaf de militair luchtvaartterrein dienen gezamenlijk de kandidaten voor de functie van modelvlieggleider schriftelijk bij de Commandant voor te dragen. De voordracht dient vergezeld te gaan van de persoonsgegevens van de kandidaat.
2. Indien de Commandant geen bezwaren heeft tegen de kandidaat, kan hij de kandidaat (doen) toetsen op zijn kennis van de op basis van dit voorschrift verstrekte nadere voorschriften (bijv. Veldreglement).
3. De Commandant zal zijn beslissing schriftelijk kenbaar maken.
4. De modelvlieggleider geeft leiding aan en oefent toezicht uit op de beoefening van het modelvliegen vanaf het militaire luchtvaartterrein. Hij oefent zijn taak uit volgens de door of namens de Commandant

verstrekke aanwijzingen.

5. Voor het in ontvangst nemen van instructies alsmede voor het maken van afspraken omtrent het in gebruik te nemen terreingedeelte en procedures, meldt de modelvliegleider zich op de dag zelf vóór het begin van het modelvliegen bij:
  - a. de dienstdoende verkeersleider indien het modelvliegen begint en/of zal plaatsvinden tijdens de bijzondere openstellingstijden;
  - b. de vliegcoördinator c.q. zweefvliegleider indien het modelvliegen begint en/of plaatsvindt buiten de normale/bijzondere openstellingstijden.
6. Indien op dezelfde dag meerdere modelvliegleiders achtereenvolgens dienst doen zullen deze de instructies aan elkaar doorgeven.
7. Het gestelde in artikel 4, leden 8, 9, 10, 11, 12 en 14 zijn van overeenkomstige toepassing voor de zweefvliegleider.

Artikel 7 Zeilvliegleider

1. De zeilvliegclubs, die gerechtigd zijn het zeilvliegen te beoefenen vanaf het militaire luchtvaartterrein dienen gezamenlijk de kandidaten voor de functie van zeilvliegleider schriftelijk bij de Commandant voor te dragen. De voordracht dient vergezeld te gaan van de persoonsgegevens van de kandidaat.
2. Indien de Commandant geen bezwaren heeft tegen de kandidaat, kan hij de kandidaat (doen) toetsen op zijn kennis van de op basis van dit voorschrift verstrekte nadere voorschriften (bijv. Veldreglement).
3. De Commandant zal zijn beslissing schriftelijk kenbaar maken.
4. De zeilvliegleider geeft leiding aan en oefent toezicht uit op de beoefening van het zeilvliegen vanaf het militaire luchtvaartterrein. Hij oefent zijn taak uit volgens de door of namens de Commandant verstrekte aanwijzingen.
5. Voor het in ontvangst nemen van instructies alsmede voor het maken van afspraken omtrent het in gebruik te nemen terreingedeelte en procedures, meldt de zeilvliegleider zich op de dag zelf vóór het begin van het zeilvliegen bij:
  - a. de dienstdoende verkeersleider indien het zeilvliegen begint en/of zal plaatsvinden tijdens de bijzondere openstellingstijden;
  - b. de vliegcoördinator c.q. zweefvliegleider indien het zeilvliegen begint en/of plaatsvindt buiten de normale/bijzondere openstellingstijden.
6. Indien op dezelfde dag meerdere zeilvliegleiders achtereenvolgens dienst doen zullen deze de instructies aan elkaar doorgeven.
7. Het gestelde in artikel 4, leden 8, 9, 10, 11, 12 en 14 is van overeenkomstige toepassing voor de zeilvliegleider.

Artikel 8 *Ordemaatregelen*

1. Bij niet nakoming van de door of namens de Commandant gegeven aanwijzingen is de Commandant bevoegd aan de medegebruiksgerechtigde - rechtspersoon zowel als het individu - de toegang tot het militaire terrein te ontzeggen, dan wel beperkingen of een tijdelijk verbod op te leggen voor wat betreft het gebruik van het militaire terrein.
2. Indien een bij de beoefening van de recreatieve luchtvaart betrokken persoon zich misdraagt of op een andere wijze de goede orde bij de beoefening van de recreatieve luchtvaart verstoort, kan hem de verdere deelname aan de luchtvaartactiviteiten door de vliegcoördinator worden verboden. Met betrekking tot bij het zweefvliegen c.q. het modelvliegen betrokken personen zal de vliegcoördinator vooraf overleg plegen met de zweefvliegleider c.q. de modelvliegleider, tenzij het de zweefvliegleider c.q. de modelvliegleider zelf betreft. Een zodanige door hemzelf of door de zweefvliegleider c.q. de modelvliegleider getroffen maatregel zal door de vliegcoördinator onmiddellijk worden gemeld aan de Hoofdvliegcoördinator en aan de door de Commandant aangewezen militaire functionaris. Deze melding wordt op korte termijn schriftelijk bevestigd door de hoofdvliegcoördinator aan de Commandant door tussenkomst van het HPVE LVB.
3. Indien door een zweefvliegleider, vliegcoördinator, modelvliegleider of zeilvliegleider gemeld wordt dat hij maatregelen heeft getroffen als bedoeld in lid 2, zal de Commandant zo spoedig mogelijk beslissen of tegen betrokkene nadere maatregelen dienen te worden genomen.
4. Indien de Commandant op grond van lid 1 een maatregel treft ten aanzien van de rechtspersoon stelt hij de BDL hiervan in kennis, d.t.v. STL/HAOO.

Artikel 9 *Motorsportvliegen*

1. Naast bepalingen uit de Algemene en bijzondere voorwaarden betreffende het medegebruik van militaire luchtvaartterreinen door derden en bepalingen uit de luchtvaartgids gelden de hierna opgenomen bepalingen indien en voorzover het motorsportvliegen buiten de normale openstellingstijden wordt beoefend met motorvliegtuigen waarvoor zowel een publiekrechtelijke ontheffing ex artikel 34 Luchtvaartwet en een privaatrechtelijke vergunning voor het desbetreffende militaire luchtvaartterrein is verleend en die aldaar zijn gestationeerd.
2. Het motorsportvliegen is buiten de normale openstellingstijden van het militaire luchtvaartterrein uitsluitend toegestaan indien op het luchtvaartterrein een met de leiding over de recreatieve luchtvaart belaste Hoofdvliegcoördinator aanwezig is.
3. De Commandant bepaalt de tijdsperioden waarin het motorsportvliegen mag worden beoefend, met dien verstande dat het motorsportvliegen niet is toegestaan:
  - a. buiten de uniforme daglicht periode (UDP);
  - b. vóór 0.800 uur lokale tijd (Lt)
4. Het motorsportvliegen wordt uitsluitend uitgeoefend op de terreingedeelten die daarvoor zijn aangewezen door de Commandant eventueel in overleg met het plaatselijk dienstkringhoofd van het DGW&T v.w.b. een graslandingsterrein.

5. Er dient voortdurend op te worden gelet dat het militaire luchtvaartterrein niet wordt beschadigd. Bij beschadiging door starts/landingen door te grote drassigheid van het graslandingsterrein of door het uitvoeren van meer starts/landingen dan de grasmat ter plekke kan verduren, dient onmiddellijk te worden gestopt met motorvliegen. Waar dit mogelijk is zal in het plaatselijk van toepassing zijnde veldreglement worden vastgesteld waarheen in voorkomend geval kan worden uitgeweken.
6. De minimum afmetingen van een graslandingsterrein t.b.v. het motorvliegen zijn:
- lengte 600 m;
  - breedte 30 m.
7. Indien het motorsportvliegen plaatsvindt vanaf een ander terreingedeelte dan vanaf de normale start- en landingsbanen, dient de in gebruik zijnde graslandingsbaan als zodanig herkenbaar te zijn afgebakend en - zo de terreinomstandigheden dit toelaten - in de windrichting te zijn uitgezet.
8. De afstand tussen een in het vorige punt bedoelde graslandingsbaan en een evenwijdig daaraan gelegen zweefvliegbaan dient tenminste 150 m te bedragen.
9. Bij het motorsportvliegen vanaf een militair luchtvaartterrein gelden, onverlet hetgeen door de daartoe krachtens de Luchtvaartwet bevoegde autoriteiten voor het motorvliegen gegeven voorschriften en limieten, de volgende weerlimieten:
a. wolkenbasis minimaal	1500 vt
b. zicht minimaal	5 km
c. Windsnelheid incl. uitschieters maximaal	25 knopen
10. In afwijking van het gestelde in het vorige lid, is het beoefenen van het motorsportvliegen buiten de openstellingstijden eveneens toegestaan bij een horizontale zichtwaarde tussen 3 en 5 km onder volgende aanvullende bepalingen:
- uitsluitend circuitverkeer is toegestaan;
  - in het circuit bevinden zich maximaal 2 vliegtuigen.
11. De vliegcoördinator kan voor houders van een geldig vliegbewijs met daarbij behorende type bevoegdverklaring incidenteel ontheffing verlenen van het verbod inzake het vliegen bij een hogere windsnelheid dan 25 knopen ten aanzien van door hem te bepalen vluchten.
12. Naast voor de luchtvaart voorgeschreven en/of gebruikelijke signalen en procedures kunnen per militair luchtvaartterrein door de verantwoordelijke Commandant nog aanvullende op de lokale situatie toegesneden signalen en procedures worden vastgesteld en in het veldreglement worden vastgelegd.
13. Het motorsportvliegen is slechts toegestaan indien:
- brandblusmiddelen bevattende tenminste 350 kg bluspoeder ter plaatse aanwezig is;

- b. een met de bediening van de brandblusmiddelen bekend zijnd persoon ter plekke aanwezig is;
- c. een EHBO-trommel of kist beschikbaar is bij de hoofdvliegcoördinator of zijn vervanger.

14. De vlieger is bij de voorbereiding en uitvoering van de vlucht gehouden tot de naleving van de algemeen van kracht zijnde luchtverkeersbepalingen, de op het militair luchtvaartterrein van toepassing zijnde plaatselijke regelingen, alsmede van de in dit voorschrift neergelegde bepalingen.

15. Voor en zover zulks niet in strijd is met zijn verantwoordelijkheid als gezagvoerder van het vliegtuig dient de vlieger de aanwijzingen op te volgen van:

- a. de dienstdoende verkeersleider;
- b. de (Hoofd)vliegcoördinator.

16. De vlieger meldt zich vóór en na beëindiging van elke vlucht persoonlijk bij de vliegcoördinator. In voorkomend geval deelt hij voor de vlucht aan de vliegcoördinator zijn vluchtplan mee en neemt diens eventuele instructies in ontvangst.

17. Buiten de normale openstellingstijden zijn nimmer vluchten van/naar andere militaire luchtvaartterreinen toegestaan.

Artikel 10 *Het zweefvliegen*

1. De in dit hoofdstuk opgenomen regels zijn bedoeld om te worden toegepast indien het zweefvliegen buiten normale openstellingstijden wordt beoefend met zweefvliegtuigen, motorzwevers en sleepvliegtuigen en voorzover die op het desbetreffende militaire luchtvaartterrein zijn gestationeerd.

2. Het zweefvliegen, motorzweven en sleepvliegen daaronder begrepen, is buiten normale openstellingstijden van het militaire luchtvaartterrein uitsluitend toegestaan indien op het militaire luchtvaartterrein een met de leiding over de recreatieve luchtvaart belaste vliegcoördinator danwel een zweefvliegleder aanwezig is.

3. De Commandant bepaalt de periode waarin het zweefvliegen, motorzweven en sleepvliegen daaronder begrepen, mag worden beoefend, met dien verstande dat het zweefvliegen niet is toegestaan:

- a. buiten de uniforme daglichtperiode (UDP);
- b. voor 08.00 uur lokale tijd waarbij voor sleepvliegen geldt dat niet eerder mag worden aangevangen dan 12.00 uur op zondagen en christelijke feestdagen.

4. Een zweefvliegbaan is een voor het starten en landen van zweefvliegtuigen ingericht deel van een (luchtvaart)-terrein. Afhankelijk van de startmethode wordt onderscheid gemaakt in lierbanen en sleepbanen.

5. Een lierbaan is een zweefvliegbaan waarbij voor het starten van zweefvliegtuigen gebruik wordt gemaakt van een lierinrichting. Een lierbaan omvat:

- a. lieropstelplaats;

- b. een startterrein alwaar de zweefvliegtuigen aan de lierkabel worden bevestigd met daar aansluitend een lierstartstrook;
  - c. een lierbaan zijnde een strook grond tussen een lieropstelplaats en een opstelplaats voor zweefvliegtuigen, welke wordt gebruikt voor het uitrijden van de lierkabels;
  - d. een landingsterrein voor zweefvliegtuigen.
6. Een sleepstrook is een zweefvliegbaan waarbij voor het starten van zweefvliegtuigen gebruik wordt gemaakt van voor het opslepen van zweefvliegtuigen ingerichte motorvliegtuigen. Een sleepbaan omvat:
- a. een opstelplaats voor zweefvliegtuigen, alwaar de zweefvliegtuigen aan het sleepvliegtuig worden bevestigd;
  - b. een sleepstrook waarbinnen de baan voor het slepen is gelegen;
  - c. een baan voor de sleepvliegtuigen bestemd voor het opslepen van zweefvliegtuigen en het starten en landen met deze sleepvliegtuigen;
  - d. een van de sleepstrook gescheiden landingsterrein voor zweefvliegtuigen;
  - e. een mogelijke afwerpplaats voor sleepkabels.
7. Minimum eisen zweefvliegbaan.
a. Lierbaan	lengte 1000 m	(i) Over een breedte van 150 m vrij van objecten/personen (ii) Lier in het midden van de baan
b. Startterrein zweefvliegtuigen	lengte 150 m breedte 50 m	Graslengte minder dan 15 cm
c. Landingsterrein zweefvliegtuigen	lengte 75 m breedte 30 m	Graslengte minder dan 15 cm
d. Sleepstrook	lengte 660 m breedte 50 m	Graslengte minder dan 15 cm
e. Motorzweefbaan	lengte 300 m breedte 30 m	Graslengte minder dan 15 cm
8. Er dient voortdurend op te worden gelet dat het terrein niet wordt beschadigd. Bijzondere aandacht dient daarbij te worden besteed aan de conditie van de grasmat. Beschadiging door starts/landingen en uitrijden van lierkabels bij te grote drassigheid of door het uitvoeren van meer starts/landingen dan de grasmat ter plekke kan verduren, dient te worden voorkomen. Bij de eerste tekenen van een dergelijke schade dient het zweefvliegen te worden gestopt. Waar dit mogelijk is zullen in het ter plekke aanwezige Veldreglement alternatieve mogelijkheden worden vastgesteld waarheen in voorkomend geval kan worden uitgeweken.

Alle bij het zweefvliegen betrokkenen dienen bij het constateren van schade onmiddellijk de zweefvliegleider c.q de vliegcoördinator in te lichten.

9. Obstakelvrije zones voor een zweefvliegbaan:

- a. aan weerszijden: van het 150 meter vrije vlak (artikel 10, lid 7, onder a) een vlak met een hoek van 1:2;
- b. aan het begin en einde van het startterrein zweefvliegtuigen (artikel 10, lid 7, onder b) een vlak van 1:20 tot een afstand van 600 meter;
- c. Aanvullende eisen voor sleepvliegen. Sleepvluchten mogen slechts worden uitgevoerd indien
  - (i) ter plaatse brandblusmiddelen aanwezig zijn, bestaande uit tenminste één draagbaar blustoestel met als inhoud 9 kg bluspoeder en één draagbaar blustoestel met als inhoud 9 lt water vermengd met A.F.F.F;
  - (ii) een met de bediening van de brandblusmiddelen bekend zijnd persoon ter plekke aanwezig is;
  - (iii) nabij het begin van de startstrook een EHBO-trommel of -kist beschikbaar is.

10. De sleepvlieger is bij de voorbereiding en uitvoering van sleepvluchten gehouden tot de naleving van de algemeen van kracht zijnde luchtverkeersbepalingen. De op het desbetreffende militaire luchtvaartterrein van toepassing zijnde plaatselijke regelingen, alsmede van de in dit voorschrift neergelegde bepalingen.

11. Voor en zover zulks niet in strijd is met zijn verantwoordelijkheid als bestuurder van het sleepvliegtuig dient de sleepvlieger de aanwijzing op te volgen:

- a. van de dienstdoende verkeersleider;
- b. van de (Hoofd)vliegcoördinator betreffende beoefening van de luchtvaart in het algemeen;
- c. van de zweefvliegleider betreffende het zweefvliegen;

12. Nadere bepalingen:

- a. De landingsplaats voor zweefvliegtuigen dient terzijde van de opstelplaats van de zweefvliegtuigen te zijn gelegen.
- b. De landingsbaan voor sleepvliegtuigen kan terzijde van en evenwijdig aan de sleepstartstrook voor zweefvliegtuigen worden uitgezet, met dien verstande dat de minimum afstand tussen de assen van deze banen tenminste 55 meter bedraagt. Gelijktijdig gebruik met lierstarts alleen toegestaan indien starts in tijd worden gesepareerd.
- c. Startinrichting, startstroken en landingsplaatsen dienen als zodanig herkenbaar te zijn en - indien de terreinomstandigheden dit toelaten - in de windrichting te zijn uitgezet. De afwerpplaats voor de sleepkabel dient op een veilige plaats ten opzichte van de voor vliegactiviteiten gebruikte terreingedeelten te zijn gelegen.

d. Een in bedrijf zijnde lierinrichting moet zijn voorzien van een in werking gesteld oranje zwaailicht.

13. Het gelijktijdig beoefenen van de lierstartmethode en de sleepstartmethode (de motorzwever daaronder begrepen) is slechts toegestaan wanneer de lierstartstrook en de sleepstartstrook (tevens startstrook motorzwever) volkomen van elkaar gescheiden zijn. Indien de assen van de stroken onderling evenwijdig lopen dienen deze assen minimaal 150 meter ten opzichte van elkaar te zijn gelegen.

14. Bij het zweefvliegen vanaf een militair luchtvaartterrein gelden, overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens het Luchtverkeersreglement, de volgende weerlimieten:

	Lierstarts	Sleepstarts
a. Wolkenbasis minimaal	1000 vt	1500 vt
b. Zicht minimaal	3 km	5 km
c. Windsnelheid inclusief uitschieters maximaal	25 knopen	20 knopen
d. Voor motorzweefvliegen gelden limieten als voor sleepstarts.		
e. Zijwind: de voor het gebruikte type zweef-/sleepvliegtuig geldende zijwindlimieten mogen nimmer worden overschreden.		

15. De zweefvlieggleider kan in uitzonderingsgevallen na overleg met de vliegcoördinator voor houders van een zweefvliegbewijs het zweefvliegen met behulp van lierstarts bij een hogere windsnelheid dan 25 knopen toestaan ten aanzien van door hem te bepalen vluchten.

16. Naast de voor de luchtvaart voorgeschreven en/of gebruikelijke signalen en procedures kunnen per militair luchtvaartterrein door de verantwoordelijke Commandant nog aanvullende op de lokale situatie toegesneden signalen en procedures worden vastgesteld in het Veldreglement.

Artikel 11 *Het modelvliegen*

1. Het modelvliegen is buiten de normale openstellingstijden van het militaire luchtvaartterrein uitsluitend toegestaan indien op het luchtvaartterrein een modelvlieggleider aanwezig is.

2. De verantwoordelijke Commandant bepaalt de tijdsperioden waarin het modelvliegen mag worden beoefend, met dien verstande dat het modelvliegen niet is toegestaan:

- a. buiten de uniforme daglicht periode (UDP);
- b. vóór 08.00 uur lokale tijd.

3. Het modelvliegen wordt uitsluitend uitgeoefend op de terreingedeelten die daarvoor zijn aangewezen door de verantwoordelijke Commandant eventueel in overleg met de vertegenwoordiger van DGW&T.

4. Het voor modelvliegen gebruikte terreingedeelte dient volkomen gescheiden te zijn van alle overige voor recreatieve luchtvaart gebruikte terreingedeeltes en circuits.

5. Onverminderd het gestelde in de bij de ontheffing opgenomen voorwaarden is het laten vliegen van radiografisch bestuurd modelvliegtuigen slechts toegestaan tot een maximale hoogte van 100 meter of zoveel lager als bepaald door de verantwoordelijke Commandant. De toegestane hoogte voor radiografisch bestuurd modellen met een gewicht van minder dan 5 kilogram bedraagt eveneens 100 meter, tenzij in overleg met de Commandant een grotere hoogte is overeengekomen. Deze hoogte zal echter nooit meer bedragen dan 300 meter.

6. Het voor vliegen met modelvliegtuigen benodigde zicht zal minimaal 300 meter horizontaal en 200 meter verticaal bedragen. Voor het vliegen met modelhelicopters is een minimaal zicht van 50 meter vereist.

7. Onverminderd het gestelde in de bij de ontheffing opgenomen voorwaarden is het voor vliegen met radiografisch bestuurd modelvliegtuigen benodigde grondzicht minimaal 300 meter horizontaal en 200 meter verticaal, met dien verstande dat het verticale zicht tenminste 100 meter meer bedraagt dan de maximaal toegestane vlieghoogte. Voor het vliegen met modelhelicopters is een minimaal zicht van 50 meter horizontaal en 100 meter verticaal vereist.

Artikel 12 Zeilvliegen

1. Het zeilvliegen is buiten de normale openstellingstijden van het militaire luchtvaartterrein uitsluitend toegestaan indien op het luchtvaartterrein een zeilvliegleider aanwezig is.

2. De verantwoordelijke Commandant bepaalt de tijdsperioden waarin het zeilvliegen mag worden beoefend, met dien verstande dat het zeilvliegen niet is toegestaan:

- a. buiten de uniforme daglicht periode (UDP);
- b. vóór 08.00 uur lokale tijd.

3. Het zeilvliegen wordt uitsluitend uitgeoefend op de terreingedeelten die daarvoor zijn aangewezen door de verantwoordelijke Commandant eventueel in overleg met de vertegenwoordiger van DGW&T.

4. Het voor zeilvliegen gebruikte terreingedeelte dient volkomen gescheiden te zijn van alle overige voor recreatieve luchtvaart gebruikte terreingedeeltes en circuits.

5. De bepalingen zoals gesteld in de Regeling Zeilvliegen zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 13 Model OBA Veldreglement

Commandanten stellen een Order van Blijvende Aard Veldreglement op conform het model dat als bijlage 1 is opgenomen.

Bevelhebber der Luchtstrijdkrachten,

D. Starink
Luitenant-Generaal

BIJLAGE 1, behorende bij VDRL

MODEL OBA Veldreglement

Aan: Standaardverzendlĳst OBA's

laa: Liaisonofficier KLu/KNVvL
BDL/StgJZ
STL/AOO/HSAO

REFERTE:

A. Voorschrift (Defensie)bepalingen Recreatieve Luchtvaart (VDRL)

BIJLAGEN

- A. Plattegrond militair luchtvaartterrein (met aanduiding van de voor de recreatieve luchtvaart aangewezen terreingedeelten, positie banen, toegangswegen, verboden gebieden, plaatsen waar rookverbod geldt, parkeerterreinen enz.);
- B. Algemene en Bijzondere Voorwaarden voor het medegebruik van militaire luchtvaartterreinen door Derden;
- C. Lĳst van rechtspersonen (en hun secretariaten) die gerechtigd zijn de recreatieve luchtvaart uit te oefenen vanaf de militair luchtvaartterrein;
- D. Lĳst van hoofdvliegcoördinator, vliegcoördinatoren, zweefvliegleiders en modelvliegleiders;
- E. Model dagrapport.

INFORMATIE

1. Ten behoeve van de beoefening van de recreatieve luchtvaart zijn publiekrechtelijke en privaatrechtelijke vergunningen afgegeven voor het medegebruik van o.a. de militair luchtvaartterrein X. Als gevolg daarvan zijn de volgende rechtspersonen gerechtigd tot het medegebruik van de militair luchtvaartterrein X voor de beoefening van de recreatieve luchtvaart:

a. ....

b. ....
.....

2. Het is noodzakelijk dat de voorwaarden die aan het medegebruik zijn verbonden en de regels die door of namens de Minister van Defensie zijn gesteld, bekend zijn aan het militaire personeel dat is betrokken bij dat medegebruik en aan de medegebruiksgerechtigde rechtspersonen alsmede de individuele leden daarvan.

INTENTIE

Het stellen van voorwaarden voor het medegebruik van de militair luchtvaartterrein X ten behoeve van de beoefening van de recreatieve luchtvaart.

UITVOERING

ALGEMENE BEPALINGEN

1. Algemene regels geven, die voor de militair luchtvaartterrein voortvloeien uit het VDRL. Wijzen op de Algemene en Bijzondere Voorwaarden die in bijlagen dienen te worden opgenomen.
2. Tijdstippen waarop recreatief medegebruik toegestaan is.

TOEGANG TOT EN VERBLIJF OP DE MILITAIR LUCHTVAARTTERREIN

1. Procedure voor aanvraag en afgifte van toegangsbewijzen. Aanwijzing controlerend veiligheids- en wachtpersoneel alsmede de bevoegdheden van dit personeel. Verbod film- en fototoestellen mede te voeren. Toelating privé-voertuigen. Te gebruiken toegangen tot de vliegbases en toegangswegen tot de terreingedeelten waarvoor het toegangsbewijs geldig is.
2. Tijdsperiode waarin aanwezigheid op de militair luchtvaartterrein is toegestaan. Verboden plaatsen en objecten. Gedeelten van de militair luchtvaartterrein die toegankelijk zijn voor deelnemers aan de recreatieve luchtvaart. Meegebrachte voorwerpen. Zorg voor terrein en grasmat. Toepasselijkheid rookverbod. Parkeren militaire en privé-voertuigen. Eventuele stallingsruimten alsmede opstellingsplaatsen voor materieel.

SCHADEN EN ONGEVALLLEN

1. Schademeldingsprocedure. Voor de melding verantwoordelijke functionarissen. Te informeren instanties.
2. Meldingsprocedures luchtvaartongevallen en -voorvallen. Verantwoordelijke functionarissen. Te informeren instanties.
3. Meldingsprocedures andere ongevallen, onveilige handelingen en situaties. Verantwoordelijke functionarissen. Te informeren instanties.

GEBRUIK MILITAIRE TELEFOON

Verbod tot het gebruik van de militaire telefoon anders dan voor vliegveiligheid en voor gesprekken met instanties welke direct bij het vliegen zijn betrokken. Bevoegdheid van zweefvliegleider en/of vliegcoördinator tot het voeren van gesprekken via het militaire net. Regelingen bekendstelling van bevoegde personen aan het personeel telefooncentrale.

HET MOTORSPORTVLIEGEN

1. Lijst met vliegtuigen waarvoor privaatrechtelijke vergunning voor het motorsportvliegen vanaf de militair luchtvaartterrein is verleend. (Evt. in bijlage). Verbod tot motorsportvliegen buiten de normale opstelling als geen vliegcoördinator op het militair luchtvaartterrein aanwezig is. Tijden waarop het motorsportvliegen mag worden beoefend. Aanwijzing terreingedeelte voor het motorsportvliegen en de positie van de te gebruiken baan (banen). Indien gebruik wordt gemaakt van een grasbaan, maatregelen ter voorkoming van beschadiging van de grasmat, evt. alternatieven.
2. Inrichting van start-/landingsbaan. Regels voor circuits; scheiding der circuits. Verkeersleidingsprocedures en maatregelen ter beveiliging van het luchtverkeer.
3. De verstrekking van de benodigde meteorologische gegevens.
4. Eventuele aan de lokale situatie aangepaste bijzondere signalen en procedures.
5. Regelingen voor het vliegen. Eis tot aanwezigheid van brandblusapparatuur, verbandmiddelen en in het gebruik daarvan geoefend personeel. Alarmering hulpdiensten. Meldingsplicht vlieger vóór en na elke vlucht. Verbod overlandvluchten naar andere militaire luchtvaartterreinen.

HET ZWEEFVLIEGEN

1. Lijst met vliegtuigen waarvoor vergunning is verleend. Verbod tot zweefvliegen als geen zweefvlieggleider en - indien van toepassing - geen vliegcoördinator op de militair luchtvaartterrein aanwezig is. Tijdstippen waarop het zweefvliegen mag worden beoefend. Aanwijzing terreingedeelten voor het zweefvliegen en de positie (s) van de zweefvliegbaan (banen). Maatregelen ter voorkoming van beschadiging aan de grasmat, evt. alternatieven. Tijden waarop het zweefvliegen en sleepvliegen mag worden beoefend.
2. Inrichting van de zweefvliegbanen. Regels voor circuits; scheiding der circuits. Procedures/regelingen met LVB en eventueel aanvullende maatregelen ter beveiliging van het luchtverkeer en het zweefvliegareaal.
3. Weerlimieten voor lierstarts en sleepstarts. De verstrekking van de benodigde meteorologische gegevens.
4. Eventuele aan de lokale situatie aangepaste bijzondere signalen en procedures.
5. Regelingen voor het sleepvliegen. Afwerpen sleepkabel. Vereisten m.b.t. inrichten sleepbaan, aanwezigheid brandblusapparatuur, verbandmiddelen en in het gebruik daarvan geoefend personeel. Alarmering hulpdiensten.

HET MODELVLIEGEN

1. Toepasselijkheid van de regeling (niet tijdens normale openstellingstijden). Verbod tot modelvliegen buiten de normale openstelling als geen modelvlieggleider op de militair luchtvaartterrein aanwezig is. Tijden waarop het modelvliegen mag worden beoefend. Aanwijzing terreingedeelte voor het modelvliegen.

2. Hoogte limiet (nader te bepalen).
3. Scheiding tussen het modelvliegterrein en de zweefvliegcircuits en/of circuits voor het motorsportvliegen).

LEIDING EN TOEZICHT RECREATIEVE LUCHTVAART

1. Verantwoordelijk Commandant en mogelijkheid leiding en toezicht over te dragen. Aanduiding van de met de leiding over de (recreatieve) luchtvaart belaste functionarissen.
2. Hoofdvliegcoördinator. Aanwijzingsprocedure. Taak hoofdvliegcoördinator. Verhouding hoofdvliegcoördinator tot Commandant, dienstdoende verkeersleider en militair toezichthouder. Melden vóór begin vliegen. Omschrijving verantwoordelijkheden en werkzaamheden. Bereikbaarheid. Zorg voor het terrein. Handelingen bij ongevallen. Inzet hulpdiensten. Melding schade/ongevallen. Registraties en verwerking vluchtgegevens. Overtijd akties. Controle na einde vliegen en afmelden.
3. De vliegcoördinator. Aanwijzingsprocedure. Opstellen en bekendmaking roosters. Taak vliegcoördinator. Verhouding vliegcoördinator tot Commandant, dienstdoend verkeersleider, militair toezichthouder en hoofdvliegcoördinator. Melden vóór begin vliegen. Omschrijving verantwoordelijkheden en werkzaamheden. Bereikbaarheid. Zorg voor het terrein. Handelingen bij ongevallen. Inzet hulpdiensten. Melding schaden/ongevallen. Registraties en verwerking vluchtgegevens. Overtijd akties. Controle na einde vliegen en afmelden.
4. De zweefvliegleider. Aanwijzingsprocedure. Opstellen en bekendmaking roosters. Taak zweefvliegleider. Verhouding zweefvliegleider tot Commandant, dienstdoende verkeersleider, militair toezichthouder, hoofdvliegcoördinator en vliegcoördinator. Melden vóór begin vliegen. Omschrijving verantwoordelijkheden en werkzaamheden. Inzet hulpdiensten. Melding schaden/ongevallen. Controle na einde vliegen en afmelden.
5. De modelvliegleider. Aanwijzingsprocedures, opstellen en bekendmaking roosters. Taak modelvliegleider. Verhouding modelvliegleider tot Commandant, dienstdoende verkeersleider, militair toezichthouder, hoofdvliegcoördinator, vliegcoördinator en zweefvliegleider. Melden vóór begin modelvliegen. Omschrijving verantwoordelijkheden. Bereikbaarheid. Zorg voor het terrein. Handelen bij ongevallen. Melding schaden/ongevallen. Afmelden.

OVERLEG

1. Indien meerdere rechtspersonen het medegebruik van de militair luchtvaartterrein is verleend t.b.v. de beoefening van recreatieve luchtvaart, dient hier een bepaling te worden opgenomen dat het overleg over zaken van gezamenlijk belang plaatsvindt met de besturen van bedoelde rechtspersonen gezamenlijk.

ORDE MAATREGELEN

Sancties op niet nakoming van de regels, neergelegd in de OBA dan wel op andere wijze door of namens de Commandant gegeven. Bevoegdheid van (hoofd)vliegcoördinator, zweefvliegleider en modelvliegleider tot het nemen van voorlopige maatregelen; melding daarvan en vervolprocedure.

Toelichting

Het Ministerie van Defensie is betrokken bij de beoefening van de recreatieve luchtvaart op militaire luchtvaartterreinen. Die betrokkenheid blijkt onder meer uit het feit dat door of namens de Staatssecretaris van Defensie toestemming is verleend aan een aantal (rechts)personen voor burgermedegebruik van militaire luchtvaartterreinen. Onder dit recreatieve burgermedegebruik valt onder andere het zweefvliegen, het motorsportvliegen en het modelvliegen.

Omdat in sommige gevallen voornoemde activiteiten op hetzelfde moment worden uitgevoerd, is het - ter voorkoming van conflictsituaties - noodzakelijk dat de regelingen voor de beoefening van de recreatieve luchtvaart in één document worden vastgelegd.

Op dit moment wordt gewerkt om de regelingen in een algemeen verbindend voorschrift (ministeriele regeling) vast te leggen. Tot die tijd is het zaak de regeling in een intern voorschrift te vervatten opdat commandanten bepalingen uit het voorschrift verder uitwerken in lokale Orders van blijvende aard (OBA's).